

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“ „4.50“
za četrt leta „1.50;“ „2.25“

Pošlaniške številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč.«

Oglasi in oznanila se račune po 8 nov. vsakega v petito: za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

O našem mestnem svetu.

Der Berathungssaal unserer Gemeindevetretung, sonst ein Ort ruhiger Erwägung und vornehmer Würde — tako je pričela naša „Triester Zeitung“ uvodni članek v ponedeljske svojo številki. Mi smo že šestokrat posvetili častitej „Triesterici“ pozornost svojo in divili smo se vsledar nebeske hladnodušnosti, katero nam vedno kaže bave se s Tržaškimi žalostnimi razmerami, in hoteč nekako zagovarjati neodpušljivo indolenco takozvanih patrijotičkih ali konservativnih Tržaških krogov. Seveda je bilo besedičenje „Triesteričino“ — to je čitatelj takoj občutil — nekako prisiljeno; izgovori, zakaj se je to storilo in ono opustilo, pa povsem jalovi. Nemški Tržaški list si je bil izvestno v svesti — tolike ignorance si vendar pri njem ne moremo misliti, da bi prav čisto nič ne poznal onih tajnih sil, katere so motor, ki goni delovanje na našem magistratu, — da zagovarja stvar, katera se prav za prav z avstrijskega stališča niti zagovarjati ne da. Prepričani smo, da v srcu tega lista tli iskrica zavesti, da pri nas ni vse v redu in da so se pri nas na globoko in široko zajedle neke ideje, katerim bi bilo treba prej ko prej izpodrezati korenike. Ali v „Triesterici“ nežnih prsih biva poleg te zavesti še nek drug čut, ki prevladuje vse druge in ki jo silijo, da ne more povedati cele resnice o naših Tržaških razmerah — in ta čut je: mržnja do Slovanov v obče, v prvi vrsti pa do nas Slovencev. V uredništvu naše „Triesterice“ veljalo je od nekaj načelo: Bolje malo iredentizma, nego enakopravnost Slovanom. To pogubno načelo je rečenemu listu narekovalo tudi gorostasno laž, izraženo v besedah, katere smo naveli začetkom tega članka. Tu se vidi, kam zajde človek, ako hoče vedoma resnico prikrivati. Naša

mestna dvorana da je bila vedno kraj „vornehmer Würde“? Ali mar „Triesterica“ res misli da je zadnja leta ves svet spal spanje pravičnega in da je le ona sama verno na straži stala — proti slovenske nestrpnosti? Ni nam namen — in tudi nemamo v tem trenutku potrebnih dat. pri rokah — da bi v kronološkem redu naveli vse sramotne škandale, ki so se dogajali v zbornici Tržaške v sramoto dobremu imenu našega mesta, v sramoto imenu avstrijskemu in tudi v sramoto toli opevanej — italijanske kulture: ali to ve vsak otrok, da jih je že bilo veliko, veliko, skoro gotovo več, nego v katerikoli korporaciji v razsežnej monarhiji naše. In „Triesterica“ pa govori tako nekako, kakor da je do sedaj vladal v mestnej dvorani Tržaške upravni idilijski mir, kateri bi bil tudi še nadalje trajal, da ga ni se svojo znano resolucijo v državnem zboru motil — gospod Ivan Nabergoj. Rečeni nemški list je sicer toli milostljiv — čemur smo se čudom začudili — da odkrito prizna, da se gospoda Nabergoja govoru ne dá odrekati razumne sestave dejstev, kakor tudi, da se iz teh dejstev dá izvesti primerna logika. Druga pa je z dokazi za vsa ta dejstva — te je seveda gospod Nabergoj dolžan ostati. Tako zatrdi „Triesterica“ pred vsem svetom. Ciklus člankov, katere smo začeli prijavljati z današnjo številko o Tržaškem šolstvu, bode pa dokazal, da je rečeni okoliščanki poslanec golo resnico govoril. Ali „Triesterica“ je v svojih trditvah nepremagljiva. Tudi za svoje trditve v omenjenem ponedeljskem članku navede nam kot dokaz fakt, kateremu se bodo izvestno klanjali — vsi politični otroci. Čujte torej: Trditve Nabergejeve ne morejo biti resnične, ker dotičnih izjav tega poslanca ni prijavil ni eden Dunajski list. O Spiegelberg! To argumentovanje „Triesteričino“ znači isto, kakor da bi se vsemu svetu poznani

grabež pred sodiščem začudil, — kako da je vender mogoče o njem misliti, da je tam ali tam kaj ukradel. Vsaj je vender obča znano, da sta Tržaška municipalna gospoda in Dunajsko židovsko časopisje nerazdružljiva brata. Kakor mislijo ti, tako mislijo oni; iste tajne želje, ki navdajajo te, lastne so tudi onim. In brat naj bi povedal o bratu, da ga je kdo na tako odličnem mestu, kakor je naš državni zbor, označil za krivodejca; povedal naj bi Dunajski brat svojemu Tržaškemu bratu, da nema vesti, ker krati pravice drugim in brezvestno drugim jemlje to, kar jim po vsej pravici gre? Dunajski listi so pač dobro vedeli, zakaj da so dotične izjave udušili, da bi svet ne izvedel o njih; nam pa je to postopanje najboljši dokaz o istinitosti Nabergojevih trditve. Mi smo že večkrat zabeležili istino, da „Triesterica“ iz dogodkov ne izvaja posledic, kakoršne se ponujajo same po sebi, — ker se teh posledic ustraši. Tako je tudi sedaj. Ali pa je tako početje pametno, previdno in razsodnega politika dostojno, o tem naj sodi vsak človek, katerega možgani so v normalnem stanju. „Triesterica“ sicer nekako obojuje — pri tem pa se zviija na vse strani kakor clown kakega cirka — postopanje Luzzattija, Rasovicija, Angelija e tutti quanti. Ali kako to dela in zakaj to dela? Ne zato, ker je postopanje to krivično, ker je sad brezvestnosti, krivičnosti in brutalnosti, ampak le zato — čujte! — ker je to nesramno postopanje dalo povod, da je v sobotnej seji galerija demonstrovala za gosp. Nabergoja. Verjamemo, da to boli vrli nemški list; kdo bi neki kar tako zatajil staroslavne svoje tradicije? Tradicije, ki imajo svoj izvor v tistem „plemenitem“ čutstvu, katerega smo označili kot mržnjo do Tržaških Slovanov, posebno pa do okoliščanov. Da ni bilo ovacije g. Nabergoju, bilo bi vse v redu in „Triesterica“ gotovo

ne bi bila pisala tega članka. Ali ta ovacija! Kdo bi mogel o njej molčati, ko se vender tako slabo sklada z rečenimi tradicijami, kakor je prikladna pest v obraz. Demonstracije za Nabergoja na galeriji mestne dvorane mogle bi vzbuditi sumnje, da so gospoda glede javnega mišljenja v Trstu zavijali resnico — da so lagali. To pa ni kar tako; nevarnost je velika, da bi se kar naenkrat ne zrušil njihov nimbus — nezasluženi nimbus. „Strankarstvo prevladuje glas pravice!“ Res je to! Ali to se že dogaja leta sem, pravica je bila v mestnej naši hiši vedno le nesrečna pastorka. Zakaj se ni igralo in svarilo o pravem času? Prizorom, katere obsojuje „Triesterica“, nismo bili priče samo v teh dneh „zweimal nacheinander“, ampak dogajajo se že od davna; razloček je le ta, da je bila poprej njih ostrina obrnjena vedno le proti nam, takrat se je pa stvar nekoliko zasukala in demonstrovalo se je za g. Nabergoja. „Triesterica“ se izraža divno-lepo, da „pretepa željnost visi v zraku“. Vsakdo lahko pogodi, da pretepaželjnost ne more biti na strani naših, ki so v neznatnej manjšini proti ogromnej večini; lepa ta čednost mora vsakako imeti svoj izvor le v večini, v onej večini, katere nebrojne grehe tako milostno prikriva „Triesterica“. List ta kliče nam v spomin nastopajočo usodepolno dobo: odpravo proste luke. Opomin ta je gotovo na svojem mestu, ali adresuje naj se ga na pravo stran. Nikdo ne bi bil tako vesel nego mi, ako bi mogli zložno z Italijani delovati za gospodarske in trgovinske koristi mesta Tržaškega in njega okolice. Ali da moreta dva zložno delovati treba je, da sta jednako pravna. Jednako pravnimi naj nas pripoznajo, pravice naših naj nam ne kratijo, prenehajo naj žaliti narodnost našo — in vse bo dobro; potem se ne bode tratil dragoceni čas s tacimi boji.

PODLISTEK.

Na jadranskej obali.

Povest; spisal Slavoljub Dobrávec.

VII.

(Konec.)

„Oče Skočir! Če ne verujete mojim besedam, slišali boste pismo, v kojem mi je tudi Vam dobro znani prijatelj Negode sporočal na Dunaj o vsej stvari.“ Te besede govoril je Radivoj Stanič skoro zapovedujočim glasom pri znanej mizi in v znanej, s podobami z raznih božjih poti ozaljšanej sobi. Moža sta sama, nikdo ju ne moti. Z resnim licem čaka Skočir, da Stanič dokaže resnico svojih besedi. Radivoj potegne iz žepa zavitek pisem. Jedno razgrne ter začne čitati: „Dragi gospod! Rad ustrezam Vašej prošnji glede poizvedovanja o Albinu Donghi-ju; saj je Vaša zadeva tako rekoč tudi moja zadeva in sveta dolžnost vsacega tržaškega Slovena bi bila, delati, da se kaj takega prepreči. Škoda bi bilo Skočirja, ki je v tacih zadevah popolnoma neizkušen človek. On nam utegne še koristiti, ko se še bolj zave svoje narodnosti, ali drugače — ko Vam bode tast. To pa že ne more biti drugače

kot tako, kakor je Vam prav. V zadevi pa to-le:

Albino Donghi ima prodajalnico v družbi z nekim drugim gospodom, ki je v primeri z Albinom tudi res ves drugi. Soliden trgovec je, brez politične barve, sploh nam neškodljiv človek. Albino je že blizu na koncu z ogromnim imetjem svojega očeta. Snubitev Skočirjeve mu je lep pomoček, da vzdrži še nekaj časa družbo, dasi odnošaji mej drugoma neso najpovoljnejši. Imela sta že priti do ločitve, pri kateri bi ostal Albino skoro „na suhem“, da ga ni nekdo opozoril na precejšnje imetje, ki bi pač še nekoliko časa podpiralo strasti Albinove in unesrečilo ljubko slovensko deklico. Priloženo pismo izročil mi je njegov „asocié“, da mu je vrnem. Kakor vidite podpisan je na njem v Trstu znani žid — oderuh, ki je na Skočirjevega posestva račun zalagal Albina z novci. Zdaj ko hodi po Italiji, okoli italijanskih slavnosti, treba mu zopet cvenka; Žid pa hoče biti na trdnem s svojim denarjem, zato je povprašal druga, kako so neki akcije. „Asocié“ se hoče takoj po Albinovem povratku ločiti z njim. Mene nagovarja, da bi stopil v društvo, da kupiva hišo.

To mi je povedal gospod sam. Od

drugih ljudi sem pa izvedel, kakšna je Albinova druga stran. Tu našteva mnogo njegovih hudobij in pregreh zoper pravost in javni red. Končalo se je pismo s Tkalčevu Marijco in Tkalčevu kletvijo. „Bog nas varuj“, vzdihnil je Skočir, čuvši grozne krivice. Iz obeh oči so mu drle solze po uvelim licu. Starček vzame iz žepa modro žepno ruto ter si je otre, tarnajoč: „O, ko bi bil jaz vse to prej vedel, zdaj je že skoraj prepozno“. Skočirju so bili sedaj najbolj pri srcu neki denarji.

Torej temu sleparju boste dali svojo hčer; oče, pomislite vender, Vaša Olga ga ne more, in kakor vidite, tudi on jo jemlje le radi Vašega denarja, da v zakonu nadaljuje to, kar je počenjal do sedaj. Oče, Lahoni so zvitji, in Vaš namenjeni zet je najhujši „rdečekar“, nepoznavajč“ v tem hipu se vrata odpro in v sobo se prikaže blede in suha postava gospice Olge. Zvedela je, da se Radivoj pogovarja z očetom, da se je torej vrnil. Na kolenih hotela je očeta prositi, da jo reši neljube zveze. Ugledavši pred seboj ljubljene Radivoja, pozabila je na vse, celo na očetovo navzočnost, ter se strastno oklenila mladeniča okolu vratu.

„Moj Radivoj!“

„Moja Olga!“

„Nikdo naju več loči, nobena lahon-ska zvijača ne“, ihtela je ona, solzeča se samega veselja.

„Oče, prosiva Vas blagoslova!“

Starček je presenečen gledal neumljivi mu prizor. Slednjič se mu obraz zasveti in s slovesnim glasom izpregovori:

„Torej Bog Vaju blagoslovi!“

Dolžnost naša je povedati še, kako se je godilo z ostalimi osebami v povesti. Ko se je vrnil Albino od slavnosti z Italijanskega, bila je njegova prva pot k Skočirju. Drug mu je napovedal ločitev. Albino se je še vedno tešil s Skočirjevim imetjem. Mej potjo k namenjenej nevesti, nesoč dragocene darove, izve, kako so se stvari zasukale, da je dr. Stanič Olgin zaročenec, stari Skočir pa gleda, kako bi se dokopal do onih stotakov, koje je bil posodil ali morda celo na račun dal „lepemu“ Albinu. Z zobmi strašno škripaje sikne „Maledetto —!“ ter se spusti s strmega morskoga obrežja v zelenkaste valove — . . . Voda se mu speni nad glavo, zasuje se majhen vrtimec in zopet je vse mirno. Zdaj se prikaže nad vodo stegnjeni roki: „aiuto!“ zavpije grdim in zamolklim gla-

Prav ste rekli: Videant consules! naš opomin pa ne velja gospodom na magistratu, ker vemo, da bi bilo brezvspešno, ampak slavnej naši vladni in pa onim, ki so ponosni nato, da izražajo mišljenje te vlade. Na vas je gospoda, da ne bode več „visela v zraku“ — pretepaželjnost. —t—

Šolstvo v Trstu in njega okolici.

I.

Neštevilnokrat smo govorili v našem listu o žalostnih razmerah na Primorskem in osobito v Trstu ter ožigosali podrobnejše dejanja in nehanja prevladajoče laške stranke na mestnem magistratu v Trstu, koji posluje zajedno kot deželna šolska oblast. Povračamo se danes zopet k temu predmetu, dobro vedoč, da ne bode slovenski živelj v Trstu in okolici imel zagotovljene prihodnosti, dokler se ne uravna tukajšnje šolstvo, tako, da bode zadostovalo pravim potrebam slovenskega življa.

Slovenci v Trstu in po okolici smo na milost in nemilost predani italijanskej stranki, katera v svojem pretiranem enostranstvu in fanatičnem, skrajno nestrpnost javljajočem italijanoljubju ne privoščei slovenskej manjšini (40.000 Slovencev) niti jedne povsem slovenske ljudske šole. V mestu, kjer biva preko 15.000 oseb naše narodnosti, nemamo nobene, niti mešane utrakvistiske šole, ampak ali zgolj nemške, ali zgolj laške. V okolici, kjer od prastarih časov sem biva povsod slovenski živelj, ne mešan z družimi narodnostimi, torej zdržema — niti tu nemamo učilnice, v kateri bi se naša deca učila izključljivo svojemu jeziku; kajti v krajih, kjer imajo takozvane slovenske ljudske šole, začne se v drugem razredu s poukom italijanščine po 4—5 ur na teden; v drugih krajih obstoje pa poleg enakih „slovenskih“ šol še celoma italijanske pararelke, na katerih se slovenščina poučuje k večjemu kot predmet po 3 urice na teden, in to brez primerne knjige in na podlagi laščine. Slovenskim otrokom se veepa v glavom njim prirojeni jezik na podlagi tuje govorice! Absurdno!

S tem pa lahonska rudeča gospoda še ni zadovoljna; ona hoče, da se otroci okoličanskih roditeljev v šoli prav nič ne nauče. Po nekod ustanovlja celoma laške šole, ter skrbi za take učiteljske moči, koje ne pusté do sebe, katere z ubogo slovensko deca niti ne morejo govoriti v umljivem jej jeziku; nastavljajo namreč

som . . . O Tkalec! Proroške besede narokalo ti je užaljeno sree. Tvoje hčere zapeljivec steza roci, zemlja ga ni vsprejela v svoje krilo, da bi njegovo grešno truplo tam počivalo. Ribam in drugim morskim živalim bode v slast.

Dr. Stanič je čislav odvetnik, mnogoštovan rodoljub. Ko prihaja z družino vsako leto nekaj tednov iz prašnega mesta na dom svoje soproge, ima stari Skočir vedno večje veselje z malimi unučki. Vspenjajo se mu po kolenih povprašujoč, kako je to in ono na vrtu, na dvorišču ali v hlevu. Mali Vladimir ima posebno veselje z voli in vozovi, Zorica hoče pa že na vrtu gospodariti. Starček se dobrovoljno smehlja otroškej naivnosti.

Negode je stopil v družbo z znanim trgovcem, bivšim nekdanjim Albinovim drugom. Na domu ga nadomešča neka sorodnica, vpravljajoča gospodarstvo in skrbeča za prodajalnico. Vedno je vesel in dovtipen. Svojim rojakom pomaga rad, kjer in kadar more z besedo in činom. Tudi on ima z malimi Staničevci osobito veselje. O nekej priliki sta se bila z Vladimirjem že pogodila, da bode njegov naslednik.

Lahonska družba pa razsaja vedno še tako, kakor je nekedaj. Nekoliko ustrpljivosti se je pa vendar že navzela, videč

na okoličanskih šolah učitelje-Lahe, ne večše našemu jeziku, misleč — in v tem se ne varajo — da so ti najbolj sposobni širiti laščino. Še tako zaničljiv slovenski reneget posili se vendar vsaj kedaj ziniti besedo, koja ga je mati naučila, a on jo zataji; prenapeti in strastni laški učitelji, vzgojeni v panlahonskih idejah in navdahnjeni z magistratnimi čuti — enake namreč nastavlja mestni magistrat na italijanskih vzporednicah v okolici — ti se pa toliko ne ponižajo, da bi si prilastili slovensko govorico, in bi mogli vsaj za silo govoriti s svojimi učenci. Pač pa slovenski jezik celo pred svojimi učenci sramote, blate in zaničujejo. Zato se pa pogosto dogaja, da učitelj govori na dolgo in široko se svojim učencem, ta ga pa posluša kakor neme ribice sv. Antona pridige, slednjič pa ostane z odprtimi usti in očmi, ne da bi bil kaj razumel. Enako se godi tudi pri poduku v šoli: otroci cela leta pridno drsajo trpežne hlače po šolskih klopeh, pazno poslušajo, berejo, klepetajo, a razume ničesar. Ves pouk je podoben mlatenju prazne slame; konec leta prinese domov dobre „klase“, ali v butici le malo posameznih laških besed, kojih pomen ne umejo. Tako odrastejo; godni bi morali biti za daljno šolo in za delo; ponajveč jim je pa pot zaprta v srednje šole; ker se neso ničesar naučili, poprimejo se tedaj raznih rokodelstev, ako se ne sklatijo in potepajo. Po tem takem se ne smemo čuditi, da pri enakej organizaciji šolstva le malo otrok slovenskih okoličanov jame dalje studirati na srednjih šolah, dasi jih imajo tako rekoč pred nosom v mestu.

Organizacija šolstva v Trstu in njega okolici je jako pomanjkljiva, piškava, in je zadnji čas, da vlada enkrat uredi deželni šolski zakon ter preustroji tukajšnje šolstvo, katero bide pedagogiki in zdravemu razumu v obraz. Podati hočemo čestitim bralcem v naslednjih člankih nekoliko podatkov o šolstvu v Trstu in splošnem položaju na Primorskem, na koje opozarjamo tudi naše poslance, da je ob svojem času bolje osvetijo v državnej zbornici ter podajo žalostno sliko obnega položaja v Trstu.

Dobro vedoči, da je deželna avtonomija Tržaška največ kriva tem nezakonitim razmeram in vnebovpijočim krivicam, ki se gode slovenskemu življu ob Adriji, postavili smo se že davno na stališče narodnih avtonomistov. S tega stališča bomo tudi razmatrali tukajšnje odnošaje. Zajedno bi pa želeli, da se na isto stališče postavijo vsi slovenski državni poslanci — po vzgledu dra. Gregorca; a

imponujoči napredek slovanske inteligencije. Demoralizovana je rdeča družba tako, da se vidno uresničujejo grozne besede Tkalečeve kletve. Narod zapustivši nraavnost, podpisal je sam sebi smrtno obsodbo. Svedok v to nam je zgodovina in lastna izkušnja. — Družtvo „Sila“ se lepo razvija, v najnovejšem času ima celo mnogo dičnih sester.

Tkalec, nesrečna Marija! Vama posvečujem zadnje vrstice. Ne kamenit, ni železen, niti lesen križ ne pričuje, kje počivata žrtvi lahonske brezozirnosti. Le hladni vetrič pihlja preko vajinih gomil, pristni glasnik vajinega spomina v milem narodu. Mala hišica stoji prazna, nikdo se še ni osmelil vznemirjati teh tajinstvenih prostorov, te strašne tihote. Na njo se opira ustno sporočilo z vsemi svojimi spremembami, z vsemi strašnimi spomini in groznimi slutnjami; na njo se opira grozno prokletstvo Antona Tkaleca.

Vse se vzbuja, narod čaka lepših dni. Po ltrašnej viharnej noči prihaja ljubo solnce lepo in čisto izza daljnjih gora, lepo jutro lep, dan bode. Takega dne čaka neustrpljivo Slovan na jadranskej obali, takšen dan mora priti; temne noči krivic in bridkih izkušenj bode menda kmalu zadosti?

ne zadostuje, da samo kritikujejo obstoječe odnošaje, ampak je treba, da podajo vladni pozitivnih nasvetov, kako bi se dalo od pomoči nedostatnostim, kakor je storil omenjeni državni poslanec, dosledno smatrajoč kot jedini pogoj našemu narodnemu obstoju z jedinjeno Slovenijo in zakonito izvršenje §. 19. drž. zakona.

Politični pregled.

Notranje dežele.

V zadnjem številki smo javili, da je deželni zbor Češki vzprejel vladno predlogo o nadzorstvu šolstva, na čemur pa ni bilo dvojiti pri sedanji sestavi tega deželnega zbora. Ali sodeč po izjavah mladočeških poslancev — in to priznava se vsestransko, da je velik del naroda za temi — kakor tudi po volji naroda, javljajočej se v ogromnem številu peticij proti Dunajskim punktacijem, izražamo tudi danes svoje dvome, da bi narod Češki kedaj priznal na to spravo. V seji dne 2. t. m. bila je zanimiva izjava dra. I. Gregra v stvarnem popravku, naperjenemu proti namestniku grofu Thunu. Gregr je najprvo protestoval, da se njegova stranka imenuje Gregrova frakcija, kajti stranka ta ima svoj oficijelni naslov. Ako se gosp. namestnik brani dotike z Mladočehi, mora pa govornik izjaviti, da je ministrijski predsednik grof Taaffe previdnejši in razsodnejši politik, kajti ta ne bi hotel niti frakcij na strani puščati. Grof Taaffe je iskal dotike celó z fakijskimi frakcijami. Govornik izjavi javno, da je grof Taaffe želel koneksij in dotikalnih se toček z Mladočehi. Mladočehom pa ni bilo do tega, da bi se približali vladni. — Ta izjava — izgovorjena v javnej seji, torej v svečanostnem trenutku — nam torej priča, da je res, kar se je do sedaj bolj šepetalo, da se je namreč ministrijski predsednik res hotel nekako približati Mladočehom. Temu se pa ne smemo čuditi. Grof Taaffe sluje kot jako previden, prefrigan mož. In če je to res, je gotovo že davno pogodil, da Mladočehov ni smeti kar prezirati, kajti vse volitve, vršivše se v novejšem času, glasna so nam priča, da bodočnost v Čehih — je mladočeška. Izjavljamo zopet danes, kar smo že čestokrat storili, da se nikakor povsem ne strinjamo s programom Mladočehov, osobito pa z njihovo taktiko, ali to pa povemo kar naravnost, da ne odobrujemo postopanja nekaterih slovenskih poslancev, kateri se na ostentativen način postavljajo v nasprotstvo z Mladočehi. Denimo, da se popolnoma razdvojimo z mladočehi in denimo — kar je vsakako mogoče — da pri prihodnjih državno-zborskih volitvah na vsej liniji zmagajo Mladočehi proti Staročehom: kje bomo iskali in kje bomo tudi našli potem zaveznikov? Konservativni Nemci nam v narodnem pogledu ne bodo nikdar zanesljivi sobojevniki, kar jim mi — odkrito bode rečeno — niti ne zamerimo. Oni so po svojem čutstvu istotako Nemci, kakor smo mi Slovenci. To je naravno; kdor drugače sodi, ne pozna moči narodne ideje. Našim prvakom bi torej želeli nekoliko več previdnosti. Značilno je, kako staročeska „Politik“ piše: „Dru. Riegerju se je z njega sobočinim govorom sicer posrečilo, da je majajočo se staročesko vrsto zopet vredil, dasi čar njegovih besedi ni imel več one sile, da bi zabranil odpad nekaterih poslancev od dogovorjene sprave. Svariti nam je pred vsako iluzijo one kroge, kateri so interesovani pri tej spravi“. Kdor te pesmi ne razume, temu ni pomoči: to je labudovo petje vsej tej spravi, ki kaže, da staročesko glasilo vse drugači sodi o uplivu mladočeških poslancev, nego nekateri — njihove „ženjalnosti“ se nočemo dotekniki — prezagrizeni slovenski politiki.

Delegacije sešle so 4. t. m. v Budimpešti. Nemški poslanci so hoteli, da se predsednikom avstrijske delegacije volji eden član predsedstva državnega zbora. Gospoda so jako „kunštni“. Gospod Smolka je bolan — dosledno bi torej morali voliti njih pristaša Chlumeckýja. Ali jim ni obveljalo: voljen je bil knez Czartorski. Prvi je dobil 15 glasov, drugi 21. Voljeni predsednik pozdravil je delegacije primernim nagovorom, v katerem je naslednji odstavek zanimiv: Dovolite mi, da se dotaknem nečesa, ker sem prepričan, da s tem zadevom ob struno, ki zveni v srcu nas vseh, da namreč poleg skrbi za ugled države naše na zunaj, kakor tudi za nje obrambo, vsi želimo miru“. Pro-račun, predložen delegacijam, zahteva za redne potrebščine 116.523.548 gld. za izredne 16.402.339 gld., torej skupno 132 mil. 925.887 gld. Dohodki na colnini so proračunjeni na 40.669.500 gld., torej bi ostalo čiste potrebščine 92.256.387 gld. Od tega zneska pade na Avstrijo 63.287.881 in na Ogersko 27.123.377 gld. — Za vojaštvo v Bosni je določeno 4.365.000 gld., za civilno upravo pa 10.136.149 gld. Ker so dohodki te dežele proračunjeni na 10.187.650 gld., ostalo bi prebitka 51.501 gld. — Redna potrebščina za vojsko znaša 100.493.999 gld., za mornarico 9.384.033 gld. Ker je tudi izredna potrebščina za vojsko večja nego lani, se je vsa potrebščina povisala za 3.325.126 gld. Ta povečanje proizročili so stroški za repetirke, brezdimni smodnik in za utrdbe. — Izredna potrebščina za mornarico iznaša 540.000 gld. in sicer kot obroki za novi križar C in za dva monitorja na Donavi.

Vnanje države.

Bolgarska vlada je iztirala vse one osebe, katere so bile oproščene v pravdi proti majorju Panici — seveda iz ozirov na varnost v državi. Čudno je to: vedno trde, da narod bolgarski neče nič vedeti o Rusih in je zvesto-vdan knezu, boje se pa vsake sapice. Ako je ves narod udan knezu, kaj morejo potem napraviti dve tri osebe? Čemu jih iztirujejo? Čemu sreljajo na vrabce s kanoni in se smešijo? Stambulov odposlal je Grškemu ministru Trikupisu svojo fotografijo. No, ta bo vesel!

Nedavno so zaprli v Parizu več ruskih anarhistov. Na dvoru v Peterburgu so menda jako zadovoljni s postopanjem francozke policije. Odnosaji mej Rusko in Francozko se dan na dan boljšajo. „Grazdanin“ pravi, da enerzija Francozke vlade priča o pravih simpatijah do Rusije. Sedaj so se našla tla za približanje, kajti na različnost vladne forme se ni treba več ozirati, ker se vidi, da so nazori monarhije in republike o anarhistih jednaki.

Vojvodo Orleanskega so pomilostili. Francozke republike predsednik Carnot je že podpisal dotični dekret. Princa so odveli na skrivnem do Švicarske meje in se bode podal najbrže na Angleško. Uradni list ne bode prijavil pomiloščenja.

V Italiji je velik borzni polom. Iz Rima javljajo: Ultimo-likvidacija na borzi bila je viharna vsled popolnega poloma „contremine“. Prijavili so že 20 insolventov. Petnajst špekulantov je ubežalo. Tudi v Turinu bilo je vsled ultimo-likvidacije 11 insolventov. Štirje špekulantje so ubežali. Kratek telegram pa najbrže še ne pove vse resnice, stvar bode najbrže še žalostnejša. To so torej tiste žabe, ki se povsod napenjajo in ki bi hotele vsakemu imponovati se svojo prepotenco. Doma imajo pa toliko silnega ubožstva in tako žalostne trgovsko in gospodarske odnošaje, da je groza. —

D O P I S I.

Iz Barkovelj, 1. junija t. l. [Izv. dop.] Cenjenim čitateljem „Edinosti“ bode še v spominu nek dopis iz Barkovelj, v katerem

se govori o nekej tovarni umetnega masla. Ker je stvar resnega značaja, zato si štejem v dolžnost slavnemu občinstvu odkriti neke tajnosti, katerih se poslužuje ona tovarna, v izdelovanje svojih izdelkov.

Tovarna ta izdeluje iz loja, kôsti in družih smradljivih ostankov mestne klanice maslo; včasih tudi sir in surovo maslo. Ne da se popisati smrad, kateri prihaja včasih iz omenjene tovarne, le toliko bodi omenjeno, da je potok, v katerega se iztekajo smradljivi ostanki iz tovarne, in katerega se je posluževalo blizu 50 družin, skoro samih peric, smradljiva gnojnica, v kateri se zbira, posebno v bližini tovarne, sama ostudna golazen. Kolika nevarnost preti, ako kak močan dež ne izpere potoka, more si lahko vsakdo misliti. In to se godi tukaj v Barkovljah, kjer je po besedah tržaških listov, najbolj obiskovani poletni shod meščanov.

Vsled raznih pritožeb bile so na licu mesta že štiri razne komisije in omenjeni tovarnar dobil je že več dekretov od strani slavnega magistrata, da ne sme več spuščati v potok onih smradljivih ostankov, s pretnjo, da se mu koj zapre tovarna. Koliko pa je vse to pomagalo, vidi se iz tega, ker omenjeni tovarnar meni nič tebi nič spušča ono nesnago, kot po navadi, v potok. Stvar se bode vsakemu čudna zdela, ali nam se pa ne, vedoči, kakšno ljubezen goji slavi magistrat in njega zvesti sluga, istotako slavnoznani naš kapovila, do vseh onih, kateri neso še prodali duše in telesa, ter postali sužnji brezverskih lahonov, in katerim se pri vsakej priliki mečejo polena pod noge. Da je temu tako, pričajo nam besede omenjenega kapovila, katere je izustil pred par tedni, zatrdujoč, da naj se mu v obraz zapluje, ako ne bode po njegovem prizadevanji oni tovarnar odpravljen v teku meseca maja iz Barkovelj; a danes prvega junija, izustil se je, da „če bomo molčali, bo še kaj, če ne se bo stvar vlekla še leta in leta“ — —! No, to so besede, s katerimi hoče naš kapovila pokazati svojo moč, misleč da smo njegovi sužnji . . .

Z vsjo odločnostjo obrnemo se do slavne vlade z vprašanjem: je li slavnej vladi znano tiransko obnašanje našega kapovila? Hoče li še slavna vlada dopuščati to zatiranje Avstriji najzvestejših podanikov? Hoče še nadalje dopuščati, da se po taci in enaci izjavah od strani kapovile neti ogenj pravične jeze in maščevanja? Hoče li sl. vlada še dopuščati, da nas vsak ptujec zatira in davi, izzivajoč nas do protipostavnih dejanj, katera vodijo v zapor, na peklensko veselje zlobnega zatiralca?! Slavno občinstvo si še misliti ne more, koliko jih naš kapovila vgane, samo da nas trpinči, vedoč, da mu slavi magistrat skozi prste gleda in da smo mi samo pohlevne, do skrajnosti mirne ovčice. Pri tej priliki omenjati nam je prepovedi veselice društva „Adrije“, katera je gotovo kapovilino maslo. Proti lastnej volji poslužujemo se taci besedi, ali smo prisiljeni, kajti take stvari se ne gode niti na Turškem. Omeniti nam je še kakih 50-60 peric, katere so se posluževale vode omenjenega potoka. Kam bodo te obrnile, kje si bodo iskale potrebne vode sedaj, ko je povsodi primanjkuje? Slavnemu občinstvu pa moremo naznaniti, da se ono maslo, narejeno na takov čuden način, prodaja skoraj po vseh tržaških prodajalnicah. Naj tedaj slavno občinstvo pazi, kaj kupuje!

D. P.

Iz Zagreba, 2. junija 1890. [Izv. dopis] (Ustaj rod!) Oduševljenost bila je neopisljiva, ko so se razlegali mili glasovi ruskih pevcev, družbe Slavjanskega po milej nam domovini. Ko je potem zapustil zemljo našo, ostali so nam samo ugodni spomini na prekrasna večera; vsakdo si je gotovo mislil: „Kaj tacega nikdar več!“ Štirinajst dni po odlasku Slavjanskega čitali smo v tukajšnjih listih, da nameravajo nekateri člani glasbenega zavoda prirediti

mešani zbor ala Slavjanski, in mi smo zopet bili prepričani, da s slogo in veseljem je vse mogoče. Gosp. Klaić, kateri je prvi potaknil to misel, danes lahko ponosno gleda na svoje delo in dosežen sijajen uspeh. Prvi koncert, pripravljen samo za člane glasbenega zavoda, bil je v petek dne 30. pr. m. v dvorani tega zavoda. Dvorana bila je polna najodličnejšega občinstva, katero je željno pričakovalo prvi nastop hrvatske družbe po vzgledu Slavjanskega. Koliko krasote, ko je nastopilo do 200 pevcev, in ko so se prvi glasili razlegali po dvorani, tako točno, tako mило! Iznemadjeni smo bili tem bolj, ker si nismo mislili, da je mogoče v tako kratkem času kaj tacega prirediti. Tu so se slišale razne pesni iz Slovenije, iz Hrvatske, iz Srbije iz hrv. Primorja, — balado „Kraljević Marko i Angjelija Ljuba“, katero je udesil g. Klaić, odpeval je g. Knežević se spremljevanjem orkestra tako krasno, tako mило, da je vse prisotne očaral, dočim je orkester spremljeval petje žalostnim glasom slepečevih gosli. Druga krasna pesen, katero je ena gospodičina solo pevala, je „Češljaj me, češljaj me mamice“. V pesmi se izrazuje žalost mlade neveste, katera se mora ločiti od mile svoje matere. Zadnja pesen „Svatovac“ bila je nekaj izvanrednega. Prve štiri linije pevane so po lahko, kakor kaka cerkvena pesen, dočim so zadnje štiri prešle v veselo pesen, kakor je naše narodno kolo. Tu so padali glasovi in mešali se, pa izmenjavali z orkestrom, tako čarovno, da smo se kar divili. Dakako, da se je i več drugih pesen pelo, od katerih je najbolj karakteristična primorska „Nenka nije poštrkuša“.

Danes, dne 2. junija bode drugi koncert, pri katerem bode naš velezaslužni maestro g. Zajc dobil srebrni lovor-venec s zlatimi trakovi, a g. Klaić lovor-venec z narodnimi trakovi.

Že dvakrat čital sem v „Edinosti“ pod naslovom: „Slovansko pevsko društvo v Trstu“, da nameravajo v Trstu ustanoviti tako društvo, pri katerem bode vsakemu prostor brez razločka stanu. Veselilo me je čitati kaj tacega in prepričan sem tudi, da bode šlo za roko, samo sloge treba; priporočal bi, da bi se i v Trstu ustanovil mešani zbor, in da se bi gojilo samo narodno petje, ker to je naše bogatstvo, to je naša slava in ponos, a da je to mogoče, dokazalo se je v Zagrebu. Pokažite s to priliko tržaški Slovenci, da Vam je bez vsake podpore, ali se slogo več mogoče, nego se v slovenskem središču misli.

Domače vesti.

Osobna vest. Dne 3. t. m. došel je v Trst grof Aleksander pl. Hartenau (princ Aleksander Battenberžan bivši knez Bolgarski). Nastanil se je v „Hotel de la Ville“. Obiskal je tudi kupališče „Fontana“. Princ se je včeraj odpeljal v Pulj.

Za družbo sv. Cirila in Meto v Trstu nabrali so veseli, v Bazovici sešli se Tržačani 5 gld. 1 kr.

Družba sv. Cirila in Metoda z bodočim šolskim letom razširi jedino slovensko šolo v Trstu za jeden razred. Vsled tega razpisuje njeno vodstvo že III. učiteljsko službo.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti oziroma otroški vrt v Rojani podarila sta gospoda F. Dollenz in Sv. Martelane po 1 gld. Hvala!

Odbor „Tržaškega Sokola“ se je pri včerajšnji seji sledeče konstituiral: Podpredsednik: L. Furlani, tajnik: dr. Janežič, blagajnik: V. Kalister. Sklenilo se je, da priredi društvo v kratkem izlet.

Kje so Tržaški Slovenci, kje so verni katoličani? Na vprašanje to odgovarjali smo nedavno obširno in na odličnem mestu. Rekli smo takrat, da je Tržaških Slovencev iskati pri patrijotičkih slavnostih in po

cerkvah. Ta naš izrek je sijajno potrdil sv. Rešnjega telesa dan. Ta dan vršila se je, kakor vsako leto in po navadnem vzporedu, slovesna procesija po naših ulicah, a vršila se je — po izreku mnogih — tako sijajno, kakor že več let ne. Že nebo samo se je radovalo te cerkvene slavnosti, kajti razpenjalo se je nad nami v vsej svojej krasoti in jasnosti. Procesije udeležilo se je na tisoče občinstva, katerega 95 odstotkov — in morda še več — je bilo gotovo slovenske naše narodnosti, meščanov in okoličanov. Kar je bilo videti Italijanov, prodajali so večinoma le zijala. Zadovoljstvom bilježimo istino, da so bile brdke naše okoličanke večinoma v krasnih narodnih nošah, tako da je bil spreved zares slikovit. Vzlic ogromnej množici ljudstva ni bilo ni najmanjšega nereda; ponašanje našega priprostega naroda je bilo povsem vzgledno, kar neovržno priča, da je ljudstvo to dobro in miroljubno in da mu nikdar ni namen, koga izzivati. In kar je glavna stvar: pri procesiji vdeleživše ljudstvo ni prišlo kar tako zavoljo lepšega, ampak vsakemu se je videla prava pobožnost na obrazu, kar je moralo pri vsakemu vzbuditi vero, da ljudje res čutijo, kar kažejo. Italijanski listi se bodo pač čuvali, pri procesiji vdeleživše se občinstvo analizovati po njega narodnosti, kar sicer jako radi delajo.

Hišna preiskava bila je v stanovanju odgovornega urednika „Indipendentija“, gosp. dra. Izidorja Reggio po naročilu tukajšnjega deželnega sodišča. Preiskali so tudi prostore tiskarne in uredništva. Sodišče hoče namreč proti rečenemu uredniku subjektivno postopati. Temu povod je članek, katerega je priobčil „Indipendente“ pod naslovom „Il disertore triestino — otto guardie per l'arresto — Masacro“. —

Slovensk prostak nam piše: Govorili ste zadnjič o slovenskih napisih na prodajalnicah in gostilnicah. Res je: lahko bi jih bilo veliko. Narod naš je premlačen, sprva se zavzema za kako stvar, potem pa kar pozabi. Ta rod vidi se mi kakor pomladansko cvetje: danes je v najlepšej krasoti, jutri pa odleti raz veje.

Mnogo se čuje tudi pritožeb protigospodarjem in delodajalcem, češ, da so ti krivi slabega položaja delalskega stanu. Ne gospodarji, ampak delalci so sami krivi, ker ni mej njimi prave složnosti. Eden drugemu kopljejo jamo potem pa dotičniki sami vanjo padejo. Jeden drugega izpodrivajo.

Zato bi pa želel, da gospodarji skrbijo za slovenske napise po svojih kupčijah, delalci pa za mejsobojno zložnost in vzajemnost. Ti dve želji hotel sem danes izraziti.

A. S.

Važno za Trst. „Triester Zeitung-i“ se piše iz Dunaja: „Od dobro poučene strani došla nam je prevažna vest. Finančno ministerstvo je privolilo, da se izdela in predloži postavni načrt, vsled katerega bodo od 1. julija 1891. naprej za 12 let davka proste vse novo ustanovljene industrije, kakor koleka in pristojbin prosti vsi nakupi zemljišč in akcij“. S tem bi bilo Tržačanom res veliko olajšano in upati je, da se bode v Trstu industrija nekoliko bolj oživela.

Avstro-Ogerski Lloyd. Ogerska vlada se je oficijelno izjavila, da ne dovoli višje subvencije temu podjetju. Tudi tu se nam kaže vsa madjarska ljubeznivost: udusiti hočejo vso našo prekomorsko kupčijo. Tostranska državna polovica bode morala vsakako nižje v žep poseči, ako hočejo avstro-ogerski Lloyd dovesti do plodonosnejšega delovanja. Da pa to dosežejo, je treba, da si vlada osigura večji upliv na družbo, nego je bil dosedanji.

Iz Rodika se nam piše: Dne 1. junija povabil nas je domači učitelj g. Svit. Sila na pouk, kako se bojevati proti trtnj strupenej rosi in gnjilobi na krompirju. Vdeležilo se nas je precejšnje število in vsi smo pazno sledili pouku. Pokazal nam

je tudi škroplilnico domačega izdelka, koja popolnoma zadostuje vsem zahtevam dobre a drago kupljene škroplilnice. G. učitelju se lepo zahvaljujemo za predavanje, ter ga prosimo, da bi nam priredil še več takih ponudb in koristnih predavanj.

Poslušalec.

Deželni odbor Koroški pričel je posebno akcijo, da se osigura gradnja železnice Loka-Divača. Trgovinska zbornica Kranjska bode poslala k shodu interesentov v Celovec g. Karola Luckmana, deželni odbor Kranjski bode pa najbrže zastopal cesarski svetnik Murnik.

Ločiti se hoče od svoje žene srbski poslanik v Berlinu, Milan Kristić. Žena ta je neki krasotica prve vrste, sicer pa takó, takó. Javna tajnost je, da je svoječasnó živela v jako intimnih razmerah z bivšim kraljem Milanom.

Koračnica od ruskih pesmi po Slavjanskega: zborih zložena od kapelnika Schinzla v Zagrebu, postaje, — kakor poroča „Obzor“ — vedno bolj popularna. Na velikem koncertu v Maksimiru morale so jo igrati zjedinjene vojaške godbe na občno zahtevanje dvakrat, akoravno ni bila niti na programu, in so že itak igrale veliko fantazijo o istem predmetu od istega skladatelja. Izdaja za klavir, koja je priredila „Dionička tiskarna“ v Zagrebu je že skoro razprodana. Naroča se mnogo tudi izven Hrvatske, osobito iz slovenskih krajev, pa tudi iven naše monarhije.

„Ljubljanskega Zvona“ 6. številka ima naslednje vsebino: Zamejski: Vizija; A. Funtek: Molitvena knjiga; L. A.: Iz prirode; Josip Starč: Zadruga, povest; Fr. Orožen: Henry Moreton Stanley; Neječtov František: Kako sem prvokrat romal; Andrej Mejač: Narodno blago iz komeenske okolice; Y.: Poet; Fr. Gestrin: Iz Arhiva, povest; Anton Funtek: Luči XII. Književna poročila; dr. I. Sket: Odgovor na I. Lendovškove opazke. Listek.

Listnica uredništva:

G—n—: Za sedaj mirujmo. Povedali smo na to stran svoje menenje jasno in odkrito in gospoda, kakor kaže, so nas tudi umeli.

G. dopisniku „Novosti v sv. Križu“: Vi se jezite na nas, ali da bi umeli mučni naš položaj, ne bi se jezili. Vsaj Vam verjamemo, da: uverjeni smo, da ste nam golo resnico pisali; a kaj čete: ako bi vse natisnili, kar ste nam priobčili, šlo bi potem za našo kožo. Do tega pa ne sme priti, ne samo z ozirom na našo malenkostno osebo, ampak tudi v interesu svete naše narodne stvari. Vse to kar nam pišete, je res nezalasišno. Čujte! Priznavamo, da so tu v Trstu čudni odnosi — vsaj občutimo to pri vsakem koraku — vemo, da je težko priti do živega nekaterim magistratovim gublencem, toda tudi to je res, da stoji nekdo še višje nad magistratom. In ako vse te umazane stvari prijavite temu „nekdo“, korak Vaš ne bi mogel ostati brez posledice. Sicer pa moramo prav odkritosrečno povedati, da ste čuden človek. Žugate nam, da bodele opustili naš list, ter se obrnili do italijanskih listov, ker „oni znajo brez strahu moža udariti“. Kam ste neki mislili? Udariti hoče magistratovega ljubljence in v ta namen se hočete obrniti do italijanskih listov! Gospod, to je nezmišljeno. Priznavamo, da je v italijanskih listih mnogo jako hudoga tobaka ali mi ne želimo nikakor posnemati italijanskih listov: „Eninost“ je pošten, narodnim načelom služeč list in zato nam je glavno vodilo, da v njem ne peremo umazanega privatnega perila. In še nekaj ste pozabili: V slučaju, ako kdo toži kak italijanski list, pride italijanski urednik pred italijanske porotnike; ako pa kdo nas toži, pride slovenski urednik pred italijanske porotnike. Razumete-li razloček? Pišite še tako ostro, ali stvarno, vzprejeli bomo radi v list. Pozdrav!

Spričevalo župnika. Virgen v Tirolu. Vaše blagorodje. Lekarnarja Riharda Brandta švicarske kroglice upotrebljujem že 6 let sem, in bile so mi vsikdar v olajšavo, ako je bila motnjena redna prebava. Upotrebljeval sem jih proti kataru v želodecu, kakor tudi, ako ni šlo zadostno od mene; v obeh slučajih pomagale so švicarske kroglice (škafica 70 kr. po lekarnah), in izrekam svoje posebno zadovoljstvo. Matevž Stampfl, župnik. — Paziti je treba, da se dobi prave Riharda Brandta švicarske kroglice z belim križem na rdečem polju in ne kako ponarenje.

Poslano.

Na dopis objavljen v zadnji številki iz Zgoniške županije odgovorim le to, da je dopisnik grd obrekovalec in da mu je bil namen le ta, meni na moje časti škodovati. Da imam zmožnost za trojnika, priča spričevalo c. kr. nautičke šole.*

V Repniču 6. junija 1890.

Josip Milič

lastnik parnega mlina.

*) Pripricali smo se o istinitosti tega, ter obžalujemo, da smo dali psevec vere našemu dopisniku. Uredništvo.

Dunajska borza

6. junija.

Enotni drž. dolg v bankovih	—	—	gld	89.15
— v srebru	—	—	—	89.95
Zlata renta	—	—	—	109.60
5% avstrijska renta	—	—	—	101.45
Delnice narodne banke	—	—	—	566
Kreditne delnice	—	—	—	306.25
London 10 lir sterlin	—	—	—	116.80
Francoski napoleondori	—	—	—	9.22
C. kr. cekini	—	—	—	5.58
Nemške marke	—	—	—	57.32 1/2

Spomladansko zdravljenje.

Čaj „Tisoč cvetlic“ (Millefiori).

Čisti kri. Izvrstno sredstvo, ako peče v želodcu, kakor tudi proti zabasanju in hemoroidom. En zavitek, zadosten za zdravljenje stane 50 kr. in se dobi v odlikovani lekarni Praxmarer „Al due Mori“ Piazza Grande. 1-10

Mirodilnica

G. B. Angeli
v Trstu

Piazza della Legna šte. 1,
na debelo in drobno
združena z odlikovano izdeloval-
nico čopičev (pinzeljev)

in z veliko zalogo barv in olja lastnega iz-
delka Lakov z Angleške, Francozke, Nem-
ške itd. itd.

kakor tudi z veliko zalogo
mineralnih voda
doblenih neposredno od izvirov in jamčne
svežosti, in

romanskega žveplja

za žvepljanje trt, pomešanega z modro ga-
lico in namenjenega v zatiranje

pe onospore,

in tudi v vodi rastopivega bakrenega sulfata.

Zaloga v lastnej, v Logu pod Riemanjih
ležečji hiši. 2-4

Proti boleznim v krvi

pomanjkanju krvi, obče onemoglosti priporočajo
zdravniki 4-6

„Železo-tamarindni sok“

kemika in lekarničarja **Franzoni**. Ena
steklenica stane 60 kr. Dobiva se le v le-
karni **Franzoni**, Via S. Antonio 5.

Obbrežno kopališče FONTANA,

ob nasipu mola Santa Teresa.

Posebni oddelki. terase in toilettes za
gospe in gospode.

Posebno pripravljena kopelj za otroke,
s katerimi lahko vstopijo tudi gospe.

Douchi od vodovoda „Aurisina“.
GORKE KOPELI IN GORKE DOUCHI.

Telefon je brezplačno na razpolaganje
občinstvu.

Restavracija in kavarna se skupno
teraso. Notranje in zunanje galerije.

Kopališče se je odprlo
z dnem 1. junija

Jedna kopel za odraslene f. —.30
„ otroke —.20

Gorka kopel —.30
„ z douchem 1.-

Proti sredi meseca junija bode zavod
električno razsvetljen z 6 obočnimi in 20
žarnimi svetilkami.

Informacije dobivajo se v mestnej pisarni
gledališča Polytheama na Korzu in sicer od
10 ure zjutraj do 1 ure popoldne in od 3
do 5 ure popoldne; tam se tudi vzpreje-
majo naročila.

Radi znižanja cen naročilom za obitelji,
kakor tudi za gospode državne in mestne
uradnike, se je obrniti do lastnika samega
(Via del Pesce 2), s katerim se more govo-
riti vsaki dan od 9. do 11. ure popoldnem.

3-9

Nadzorstvo.

2-5

Naravna mineralna voda

iz

Kraljevega vrelca

(Königsbrunn).

Ima v sebi največ ogljenčeve kisline ne
samo med vsemi Rogatskimi vreli kislin, ampak
tudi v vsej okolici in preseza v tem pogledu
radi njenih penečih svojstev in radi njene ne-
spremenljivosti večino vseh poznanih inozemskih
vrelcev.

Mešana z vinom ali se sadnim
siropi nam da izborna pijača zbog obilice
v njej nahajajoče se ogljenčeve kisline.

Vodstvo vrelcev
v **Kostrenici**
(Kostreinitz).

Glavna zaloga za Trst, Istro in Dalmacijo
pri **J. A. CHIESA** v Trstu,
Via Carintia stv. 26. 5-10

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINIE“ iz Antverpena
direktno v

New York & Philadelphijo

koncesionovana črta, od c. kr. avstrijske
vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
cesionovani zastop 19-42

Ludwig Wielich

na Dunaju, IV Weyringgasse 17,

ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staat-bahnen
in Innsbruck.

Znaten postranski zaslužek,

ki se vedno večja in ki dolgo let traja, morejo
si pridobiti pripravne in zanesljive osebe (odslu-
ženi žandarji imajo prednost), katere so v vedne
dotiki z občinstvom. Vprašanja je posiljati:
„G. S. 1890“ Graz, postlagernd. 8-25

Riccardo Dinelli

Via S. Lazzaro št. 15, Trst.

Zaloga alabastra vsake kvalitete
in oblike.

Tovarna za gips

različnih vrst na drobno in debelo.
Izdeluje kipe iz gipsa po nizkih
cenah. 19-44

Najboljša 20-40

Brnska sukna

razpošilja po originalnih tovarniških cenah
tovarna finega sukna

Sigel-Imhof

v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško
obleko zadosti je 1 odrezek v dol-
gosti 3-10 metra, to je 4 Dunajski vatli
1 odrezek iz pristne ovčje volne velja:

1.80 iz navadne
2.75 iz fine
10.50 iz jako fine
12.40 iz najfinejše

Nadalje so v največji izbiri: s svilo pretkana
grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden
za lovec in turiste, peruvienne in tosking
za salonske obleke, prepisana sukna za gg-
uradnike, blago iz sukanca za moške in
dečke, ki se sme prati, pristna pique-gilet-
blaga itd. — Za dobro blago, natančno
odgovarjajoče in točno določiljatev se jamči.
Uzori zastoj i franko.

Vinske stiskalnice, stiskalnica za sadni sok in sadni mošt

najnovejša izborne konstrukcije s trajno delujočim dvostrukim
pritiskom in z regulatorjem stiskalne sile.
Garantirana delujoča sila! do 20% večja, nego pri drugih stiskalnicah.
Odlikovane s prvo nagrado na državni sadnej razstavi,
ki je bila meseca oktobra leta 1888 na Dunaju, o katere priliki
so te stiskalnice strokovnjaški izkusili.

SADNE IN GROZDNE MLINE

izdelujejo in z Dunaja oddajajo

PH. MAYFAHRT & COMP.

Tovarne za poljedelske in vinorejske stroje, livarna za železo
in kladivo na par.

Dunaj II, Frankobrod na M. in Berlin N.

Ilustrovani ceniki, prospekti in pohvalna spričevala itd. gratis in
franko, ako se jih želi. Vzprejemo se tudi zmožni in solidni za-
stopniki za primerno provizijo.

Odlikovan z Londonsko, Pa-
Hamburško svetinjo, S častno
v Černovicah 1886, z diplomom
Dunaju 1885-1883, s posebnim
konjerejo) c. kr. gospodarsk.
1885, z priznanjem mejnarod-
Badenu, avstrijskega Jockey-kluba, ogerskega Jockey-kluba v Budapešti.

KWIZDIN c. kr. priv. fluid proti kostobolu

voda za vmivanje konj.

V krepčanje pred in v oživiljenje po velikih naporih, žganenju udov, togosti kit in mišic itd.
Cena edne steklenice gld. 1.40.

Kwizdin Korneuburški živinski prašek.

za konje, rogato živino in ovce; posebno uspešen je, ako se ga daje pravilno, kakor kaže
mnogoletna skušnja, ako živina ne mara jesti, za zboljšanje mleka itd. Cena veliki škatlji 70
kr. mali škatlji 35 kr.
KWIZDIN vaza za konjska
kopita, ako se skrha in lomna.
1. pušica f. 1.25.
KWIZDIN kopitno leščilo. 1 ste-
klenica 70 kr.
KWIZDIN pasje pilule. 1 ška-
tljica for. 1.
KWIZDIN prašek za parklje. 1
steklenica 70 kr.
KWIZDIN pilule proti griži pri
konjih in rogatih živini 1 pu-
šica f. 1.60, 1 karton 60 kr.
KWIZDIN močna pila za konje
in goveda. V zabojih a f. 6 in
3, paket 30 kr.
KWIZDIN mazilo proti červom
za konje in goveda. 1 ponov
f. 1.
Gori navedene pristne preparate dobi se skoro v vseh lekarnah in na debelo v vseh
večjih trgovinah z drogami.

Da se izogne vsaki zameni, prosimo
izdelke vedno zahteva KWIZDINE
na to varst-

naj p. n. sl. občinstvo kupovaje te
PREPARATE ter naj posebno pazi
veno znamko.

Vsak dan razpošilja po pošti glavna zaloga: Kreisapothek v Korneuburgu pri Dunaju
Franz Joh. Kwizda, c. kr. avstr. in k. rum. dvorni dobavitelj za živinske preparate

Carlo Pirelli

mejnarodni agent in speditér

Trst, Via Arsenale št. 2.

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in
delalcem po nizkih cenah in na vse kraje. 2-8

Prva Brnska firma za razpošiljanje manifakturnega blaga

Bernhard Ticho — Brno

12-20

Krautmarkt št. 18, — razpošilja po poštenem povzetju.

RAJE CREPE

čista volna, dvojna širokost
10 metrov gld. 5.

NOUVEAUTÉS

snovij za ženske obleke: z
modrimi črtami in carreaux,
dvojna širokost, 10 m. gl. 8

PISANO

praktična snov za hišne
obleke 10 metrov gld. 1.

Gladkobarvena moderna snov
v vseh novih barvah dvojna
širokost 10 met. gld. 5. —

CHEVRON

nove vrste, črtana snov,
dvojnoširokost 10 m. gl. 5-50

Trožica (Dreidraht)
dobre kakovosti 10 m. g. 2-80

ČRNI TERNO

saksonski fabrikat, dvojna
širokost 10 m. gld. 1-50

DOMAČE PLATNO

1 komad 30 vatlov gld. 4-50
1 - 30 - - 1.5-50

KING-WEBB

bolje nego platno 1 kom. 1/4
širok, 30 vatlov gld. 6.

ŠIFON

1 kom. 30 vatlov f. vrste g. 5-50
najboljše kakovostig. 6-50

KANEVAS

1 k. 30 vatlov lila gl. 1-80, 1 k.
30 vatlov rdeč gl. 5-20 Kane-
vas iz niti 1 k. 30 vatlov lila in
rdeč gl. 6. —

RAJE-RIPS

v vseh barvah, 10 m. gl. 3-50

OKSFORD

ki se more prati, dobre kakov-
vosti, 1 kom. 30 vatlov gld. 4-50

Zefir za srajce

najboljše, kar se more priporo-
čati, 1 kom. 30 vatlov gl. 6-50

BOSTON

ki se more prati, najnovejši
deseni, 10 metrov gld. 3- —

Jedna Rips garnitura

obstoječa od 2 pogrinjaj za poste-
ljo in 1 za mizo, se svilenimi fran-
žami gld. 1- —

Tunis-portiere

za 1 okno, kompletne 2 dela f. 3-50

Jedna garnitura od jute

2 posteljina in 1 namizno pregr-
njalo z franžami gld. 3-50

Zastor od jute turški vzorec,
kompletni zastor gld. 2-30

Holandske dolge preproge (o-
stanki) 10-12 met. dolge 1 o-
stank gld. 3-60

Najnovejši francoski volli, kise
morejo prati, krasnih načrtov, 10
metrov gld. 3-50

Rjuhe brez šiva iz dobrega doma-
čega platna 3 kom. gld. 3-50

Platnena Java-robci z zavozlani
mi franžami 6 kom. gld. 2-10

Ženske srajce iz šifona in platna
s fino štikarjo 3 kom. gld. 2-50

Ženske srajce iz trpežnega plat-
na, obrobline s čipkami 6 k. g. 3-25

Moške srajce lastnega izdelka be-
le ali barvene 1 kom. 1 vrste gld.
1-80 II. vrste gld. 1-20

Srajce za delalce iz rumenkega
oksforda, kompletne, velike, 3
kom. gld. 2- —

Normalna srajca kompletne veli-
ke, 1 kom. g. 1-50 Normalne hlače
komp. velike, 1 kom. gld. 1-50

1 Poletno ogrinjalo, dolgo g. 1.20

1 konjska plahta najboljšega iz-
delka, 130 cm dolga, 130 cm ši-
roka, gl. 1-50. Carskorumena
plahta za flakerje 1 kom. g. 2-50

Vzorci gratis in franko — Ilustrovan modni žurnal „Brüner Neuheiten“ gratis in franko.